

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Dětský domov

417 65 Ohnič, Tuchlov 47

Identifikátor: 600 029 425

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Teplice, Masarykova 66, PSČ 415 01

Termín konání komplexní inspekce: 1. - 3. března 2000

Čj.	066 196/00-4020
Signatura	kf5pt202

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně-vzdělávací program

Výchovně-vzdělávací program je v souladu s daným typem zařízení - internátním dětským domovem (dále jen DD) s prvky rodinné výchovy. Do programu je například začleněno vaření jednotlivých výchovných skupin (dále jen VS), praní drobného prádla, šití apod. Program koresponduje se složením kolektivu svěřenců.

Adaptační fáze probíhá přímo ve VS, která je s předstihem na přijetí nového svěřence připravována. Novému svěřenci je věnována zvýšená péče personálu a platí pro něj i dočasná omezení (dovolenka u zákonných zástupců, volné vycházky). Výjimky může udělit ředitelka po dohodě s dotýčnými vychovatelkami. Žádné vážnější adaptační problémy se v posledních letech nevyskytly.

Vztahy k soukromému vlastnictví jsou u svěřenců rozvíjeny, svěřenci mají své osobní věci a každý má k dispozici uzamykatelnou skříňku. Krádeže se vyskytují v menší míře, personálem jsou šetřeny a řešeny - v indikovaných případech i opakovaným diagnostickým pobytem.

Výchovně-vzdělávací systém je otevřen vnějším vlivům. Svěřenci navštěvují základní a zvláštní školu (dále jen ZŠ a ZvŠ) v Bílině a předškoláci docházejí do mateřské školy (dále jen MŠ) v Hostomicích. Svěřenci navštěvují zájmové útvary v DD i mimo něj. Zařízení spolupracuje s různými sdruženími, která realizují například prázdninové pobyty postižených svěřenců.

Samospráva svěřenců není zřízena.

Hodnocení svěřenců je slovní, žádný bodovací systém není zaveden. Týdenní vyhodnocení probíhá v rámci celého DD a je pro všechny VS povinné. Denní hodnocení provádějí jen některé vychovatelky při večerním programu v závěru dne. Možnost reflexe a sebereflexe svěřenců je při této příležitosti dostatečně velká.

Svěřenci se v přiměřené míře podílejí na estetické úpravě interiérů.

Práce s rodinami svěřenců se ve většině případů daří, naprosté odmítání spolupráce zákonnými zástupci je ojedinělé. V jednotlivých případech se daří i restaurovat zcela dysfunkční vztahy mezi svěřenci a jejich rodinami. Na dovolenky k rodičům jezdí většina svěřenců, DD kontakty svěřenců s jejich rodinami podporuje při splnění daných podmínek (souhlas zákonných zástupců, souhlas oddělení sociální péče územně příslušného okresního úřadu, chování svěřence).

Osobní volno svěřenci mají zpravidla při večerním programu, uděluje je vychovatelka. Volné vycházky jsou udělovány svěřencům dle věku. Ve věkovém rozpětí 10 - 12 let mohou svěřenci trávit čas v místě, starší svěřenci mohou odjet do Teplic nebo do Bíliny.

Svěřenci jsou vedeni k péči o domácí zvířata, která jsou chována v areálu DD. Drobná zvířátka a ptáci jsou chováni i ve společenských místnostech. Zájemci docházejí do chovné stanice sibiřských malamutů a pomáhají pečovat o poníky v sousední vsi. Necíleně je tak uplatňována zooterapie.

Zařízení je schopno zajistit rozvoj svěřenců s mimořádným nadáním a talentem zajištěním jejich docházky do příslušného zájmového útvaru.

Příslušná péče je zajištěna i svěřencům s dalším postižením.

Individuální výchovné plány zpracovávají vychovatelky na všechny svěřence, u bezproblémových svěřenců jsou však velmi formální.

Finanční a věcná pomoc je svěřencům poskytována v souladu s vyhláškou MŠMT č. 247/1996 Sb., o výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní

výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou.

Systém je pro svěřence bezpečný, stimulační úroveň systému je průměrná.

Výchovně-vzdělávací program je dobrý.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost

Ředitelka DD je odborně a pedagogicky způsobilá, absolvovala vysokoškolské studium zaměřené na vychovatelství a sociálně psychologický výcvik.

Kolektiv vychovatelek tvoří 6 pracovníc, 3 z nich jsou odborně a pedagogicky způsobilé, 1 studuje SPgŠ a 2 absolvovaly středoškolské studium nepedagogického zaměření (1 z nich zahájí studium v příštím školním roce). Všechny vychovatelky absolvovaly sociálně psychologický výcvik.

Kolektiv zaměstnanců tvoří 18 pracovníků, z toho jen 1 muž (řidič - údržbář).

K výchovně-vzdělávací práci jsou využíváni i nepedagogičtí pracovníci.

Prostorové uspořádání v současné době vyhovuje provozu internátního DD, objekt však bude možno adaptací přizpůsobit požadavkům na provoz DD dle připravovaného zákona.

Zařízení disponuje dostatečným prostorovým zázemím pro výchovně-vzdělávací činnost. Každá VS má k dispozici společenskou místnost, učebnu a 3 - 4 ložnice. Společná je cvičná kuchyňka a malá tělocvična. Vybavení je standardní, dle finančních možností je obnovováno a modernizováno.

Prostory odpovídají psychohygienickým zásadám a splňují i požadavky na výchovu prostředím.

Vybavení DD na sportovní a rekreační činnost je dostatečné, mj. jsou k dispozici jízdní kola, kolečkové brusle, stany atd.

Každá VS je vybavena audiovizuální technikou a 1 PC.

Soukromí svěřencům lze v současných podmínkách vytvořit jen v omezené míře, pokoje jsou 2 - 4-lůžkové, 4 z nich jsou průchodné. V tomto směru se situace velmi výrazně zlepšila po zamýšlené rekonstrukci objektu.

K objektu náleží dostatečně velký pozemek, který slouží především ke sportovní, rekreační a relaxační činnosti. Je na něm víceúčelové hřiště, bazén, prolézačky, každá VS obdělává svůj záhon. Část pozemku má parkovou úpravu.

Zařízení vlastní osobní vozidlo Škola Forman. Mikrobus, který by umožnil velmi výrazné z kvalitnění činnosti jednotlivých VS, zařízení přes snahu ředitelky nemá. Vzhledem ke specifickým podmínkám, ve kterých DD pracuje, je saturace této potřeby nutná.

Vliv sociodemografických podmínek na zařízení je minimální, DD je na samotě. Tyto vlivy se spíše projevují ve školách, do nichž svěřenci docházejí a do nichž dochází i problémovější populace.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost jsou dobré.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti

Vnitřní řád je svěřencům srozumitelný.

Struktura denního režimu je v souladu se složením kolektivu svěřenců.

Úroveň spolupráce DD se školami, které svěřenci navštěvují, je bezproblémová. Nedostatky v komunikaci se ZŠ Bílina byly odstraněny.

Funkce sociální pracovníce je kumulována s funkcí účetní. Dotyčná pracovníce je v zařízení krátce a nelze prozatím její činnost hodnotit. Vzdělání v sociální oblasti nemá. Záměrem

ředitelky je zapojit ji více do práce se svěřenci.

Psychologa zařízení nemá, v případě potřeby využívá služeb SPC nebo externího psychologa.

Vychovatelky při své práci sledují výchovné cíle. Sociálního tréninku ani psychorelaxačních technik není užíváno, užíváno je jen „klasických“ forem a metod práce. V průběhu sledované domácí přípravy na vyučování se vychovatelky věnovaly svěřencům individuálně, velmi dobře je motivovaly, kladně hodnotily jejich snahu, kontrolovaly sešity a žákovské knížky. Atmosféra ve sledovaných výchovných skupinách byla přátelská, u svěřenců nebyly známky agresivity či negativistických postojů.

Prevenzi sociálně-patologických jevů mezi svěřenci je věnována dostatečná pozornost.

Výchovně-vzdělávací program je naplňován ve všech aspektech, struktura denního režimu odpovídá psychohygienickým zásadám.

Prostor pro samostatné aktivity svěřenců je přiměřený.

Podíl represe v činnosti pedagogických pracovníků je přijatelný, rezervy jsou spíše v oblasti pozitivní stimulace.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti jsou dobré.

Interakce a komunikace

Interpersonální jednání má svá pravidla, která jsou většinou svěřenci akceptována a respektována. Svěřenci mají mezi zaměstnanci své důvěrníky, na něž se obracejí se svými problémy.

Osobnost svěřence je personálem respektována, prostor pro diskusi je vytvořen. Svěřenci se v průběhu inspekce projevovali spontánně, měli možnost sdělit svůj názor. Tenze ani frustrace nebyly patrné.

Rozvoji komunikativních dovedností věnují pedagogické pracovnice přiměřenou pozornost, u mladších svěřenců je v indikovaných případech zajištěna i logopedická péče.

Interakce a komunikace je dobrá.

Další aktivity významně ovlivňující výchovně-vzdělávací činnost

DD se účastní různých sportovních a kulturních soutěží a přehlídek. Svěřenci v nich dosahují průměrných výsledků.

Kroužky z praktické výchovy (zdravý životní styl, ruční práce apod.), výtvarné a tělesné výchovy vhodně doplňují kroužky mimo DD a participují na realizaci výchovně-vzdělávacího programu v oblasti socializace a seberealizace svěřenců.

Cizinci nebyli prozatím do zařízení umístěni.

Zařízení v menší míře umožňuje i odborné praxe a stáže studentům škol s pedagogickým nebo sociálním zaměřením. Odborné přednášky ani semináře DD nerealizuje.

Úroveň spolupráce DD s dalšími zainteresovanými orgány je rozdílná, většinou ale dojde k dohodě.

Další aktivity jsou velmi dobré.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Negativní jevy mezi svěřenci se vyskytují minimálně a jsou personálem ihned řešeny. Suicidiální pokus se objevil v 1 případě, šikanování bylo zjištěno v 1 případě před několika lety a bylo adekvátně řešeno.

Hostilní projevy svěřenců vůči zařízení ani personálu nebyly zjištěny.

Systematická katamnestická sledování bývalých svěřenců zařízení neprovádí, dle dostupných informací jsou výsledky výchovně-vzdělávací činnosti průměrné. Četnost úteků ze zařízení se pohybuje v rozmezí 1 - 2 ročně. V posledních 3 letech se jedná o tutéž svěřenku, která s sebou přibírá na útek další. Dosavadní opatření DD nebyla účinná.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou dobré.

Hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti

Kvalita výchovně-vzdělávací činnosti je dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepčním záměrem je přechod zařízení na typ odpovídající chystanému novému zákonu o zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy, který by měl v příštím roce vstoupit v platnost. Tyto záměry vycházejí z analýzy současných podmínek i z návrhu výše uvedeného zákona. Stanovené cíle jsou reálné, priority jsou stanoveny. Koncepční záměry byly konzultovány se ŠÚ. V současné době je zpracováván stavební záměr.

Na dlouhodobé cíle výchovně-vzdělávacího procesu navazují střednědobé plány s organizačním zabezpečením jejich realizace.

Roční plán práce je vypracován ředitelkou, z něj vycházejí týdenní programy výchovné práce zpracovávané vychovatelkami.

Výchovně-vzdělávací proces je pojat obecně, postrádá stanovení cílů v jednotlivých věkových kategoriích a oblastech. V plánech výchovné činnosti se objevují režimové prvky, jsou vázány na jednotlivé dny, postrádají výchovný cíl. Tím je do jisté míry omezena jejich variabilita a kreativita vychovatelů. Přestože různé typy sociálního výcviku absolvovaly všechny vychovatelky, využití sociálně psychologických dovedností v praxi není výrazné. Totéž se objevuje v denících výchovných skupin, kde převládají zápisy formálního rázu a jednotlivé činnosti jsou formulovány obecně. Individuální plány s převažující formou popisu chování byly vypracovány na každého svěřence. Ojedinele jsou v nich stanoveny konkrétní výchovné cíle a postupy. V menší míře je v systému plánování výchovně-vzdělávacího procesu věnována pozornost věkovým zvláštnostem a přípravě svěřenců na jejich samostatný život.

Účast pracovníků na stanovování cílů je umožňována, využívají ji spíše mladší pracovníce.

Při plánování je dle možnosti využíváno i podnětů svěřenců.

Plánování je dobré.

Organizování

Organizační řád obsahuje funkční strukturu řízení, podřízenost a zastupitelnost pracovníků.

Kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny organizačním řádem a náplněmi práce.

Funkci zástupce statutárního orgánu vykonává jedna z vychovatelek.

Současná organizační struktura umožňuje účinné řízení DD.

Ředitelka i zástupkyně statutárního orgánu naplňují stanovenou míru výchovné činnosti.

Svěřenci se stravují ve školách, kterým DD poskytuje část své stravovací normy.

Z ekonomických důvodů DD chová pro vlastní spotřebu slepice a vepře.

Dokumentace DD je vedena na dobré úrovni.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada (dále jen PR). Svolávána je minimálně 6x ročně, zápisy z jednání jsou vedeny.

Vnitřní informační systém je plně funkční ve vertikálním i v horizontálním směru, informace jsou předávány včas a v nezkrácené podobě. Osobní spisy svěřenců jsou uloženy u sociální pracovnice, vychovatelkám jsou přístupné. Ochrana osobních dat je zajištěna, všichni pracovníci přicházející do styku s důvěrnými informacemi podepsali prohlášení o mlčenlivosti.

Zákonní zástupci svěřenců jsou informováni jen projevují-li zájem, tj. při jejich návštěvách v DD nebo při písemném dotazu. Informace svěřencům jsou předávány většinou osobním kontaktem.

Odborné vychovatelky končí směnu ve 20 hodin, svěřence přebírá pomocná vychovatelka zajišťující noční službu. Večerka je v pracovní dny dle věku svěřenců (max. ve 21 hodin). Tento systém je vyhovující.

Organizování je dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka DD akceptuje názory ostatních pracovníků a bere na ně zřetel při svém rozhodování. Vztahy mezi zaměstnanci jsou otevřené, o problémech diskutují. Na řízení se aktivně podílí užší kruh vedení složený z ředitelky, zástupkyně, sociální pracovnice a hospodářky. Operativní porady pracovníků jsou svolávány dle potřeby a aktuální situace v DD.

Ve výchovně-vzdělávacím procesu, zejména při realizaci kroužků a aktivit plánovaných mimo DD, je využíváno profilace a zájmu jednotlivých pedagogických pracovníků.

Motivování vychovatelek ke studiu speciální pedagogiky se zatím nedaří.

Začínajícím a odborně a pedagogicky nezpůsobilým pedagogickým pracovníkům je poskytována metodická pomoc prostřednictvím uvádějící vychovatelky.

Pracovníci byli seznámeni s kritérii hodnocení, které probíhá zpravidla 3x ročně.

Vedení a motivování pracovníků je na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrol spočívá v denní kontrole objektu a záznamů ve služební knize, v kontrole vyplývající z BOZP a PO, v namátkových kontrolách skladu potravin, kontrole dokumentace a v hospitační činnosti. Za práci provozních pracovníků zodpovídá hospodářka. Vzniklé problémy řeší společně s ředitelkou DD.

Z kontrolní i hospitační činnosti ředitelka pořizuje záznamy. Opatření jsou realizována bezprostředně po jejich stanovení. Výsledky hospitací jsou projednávány bezprostředně s dotyčným pracovníkem a globálně na pedagogické radě.

Vytvořený kontrolní systém je plně funkční a postihuje všechny oblasti provozu.

Kontrolní mechanismy jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Řízení DD je na dobré úrovni.

Příznivé je, že se ředitelce DD podařilo odstranit nedostatky v komunikaci s jednou ze škol, které svěřenci DD navštěvují.

Dílčí nedostatky jsou ve vedení dokumentace DD a v zavádění progresivních prvků ve výchovně-vzdělávací oblasti. Pedagogické pracovnice přitom potřebnou erudici většinou mají (výcviky).

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Základní přehled o kolektivu svěřenců a o využívání kapacity DD

Kapacita zařízení	37
Evidenční stav	36
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	26 ¹
Počet svěřenců na útěku	2
Počet svěřenců podmíněčně propuštěných	4
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	35
Počet svěřenců umístěných na předběžné opatření / cizinců	1/0
Počet svěřenců v péči neurologa	0
Počet svěřenců v psychiatrické péči	4

Kapacita zařízení je využívána velmi dobře.

Přehled o počtu a složení jednotlivých VS

VS	Počet svěřenců/dívek	MŠ	ZŠ	ZvŠ	SOU, OU, U	SŠ	Sourozenci
1.	11/1	0	6	6	0	0	3 x 2
2.	12/4	4	4	1	2	1	2 x 2, 1 x 3
3.	13/10	1	5	2	4		1 x 2, 1 x 5
Celkem	36/15	5	15	9	6	1	

Kolektiv svěřenců je vyvážený (chlapci x dívky), rozdělení svěřenců do VS je z tohoto aspektu nevyvážené (dívky). Celkově hodnoceno jako dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a zřizovací listina,
- roční plán práce na školní rok 1999 - 2000, plán kontrolní a hospitační činnosti včetně zápisů a týdenní plány výchovné práce,
- organizační a vnitřní řád,

¹ + 4 na dlouhodobé návštěvě, + 1 hospitalizován, + 5 v DM

- služební kniha,
- kniha úrazů,
- zápisy z pedagogických rad,
- kniha návštěv a kniha úředních návštěv,
- jednací protokol,
- osobní spisy zaměstnanců a svěřenců včetně individuálních plánů,
- evidence kapesného, ošacení, léků,
- kronika a výroční zpráva.

ZÁVĚR

DD plní všechny své hlavní úkoly na dobré úrovni.

Postupně se daří zkvalitňovat materiální podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost, od poslední inspekce se výrazně zlepšily vztahy mezi vedením DD a vedením ZŠ Bílina, do níž část kolektivu svěřenců dochází. V současné době je úroveň spolupráce DD se školami velmi dobrá.

Dílčí nedostatky jsou ve vedení dokumentace, rezervy jsou v oblasti výchovně-vzdělávací, kde se uplatňují převážně jen „klasické“ metody a formy práce.

Příznivé jsou koncepční záměry vedení DD, které s předstihem reagují na nový zákon o školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy.

Doporučení :

1. Odstranit formální nedostatky ve vedení dokumentace.
2. Využít odbornosti vychovatelů ve výchovně-vzdělávacím procesu (sociálně psychologický výcvik apod.).
3. Nadále usilovat o získání mikrobusu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Pavel Bártík	PaedDr. Pavel Bártík v. r.
Členové týmu	Mgr. Miloslava Paclíková	Mgr. Miloslava Paclíková v. r.

V Ústí nad Labem dne 2000-03-28

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2000-04-12

Razítko

Ředitelka školského zařízení

Podpis

Mgr. Eva Valentová

Mgr. Eva Valentová v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují činnost ústavu a průběh výchovně-vzdělávacího procesu
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-04-13	066 308/00-4020
Zřizovatel	2000-04-13	066 307/00-4020

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.